

РОЗДІЛ 3

Я народився у великому маєтку з довгими пагонами садів і кіньми, що блукали розлогими луками. Лакеї в уніформі стояли біля наших дверей удень і вночі. Саме так мав би виглядати фільм. Реальність була зовсім іншою.

Я народився в Балліфермоті* (Балліер — для місцевих). То був кульмінаційний момент Корпорації. Бетонні джунглі, і цим вони остаточно, без тіні сумніву, довели, що їм начхати на тих бідолах, яких натовпами зганяли туди жити. Кожного, курча, дня вивезення сміття коні бродили по району і пхали свої срані дупи в мішки для відходів. Щопонеділка ми прокидалися від лементу одного старого, який кричав на тих маленьких плямистих виродків.

Отож лакеї у формі *Garda Siochana*** завжди стояли біля наших дверей. Якби наш старий не бухав, хтось із нас, дванадцятьох дітей, точно попався б на крадіжці. Не можу пригадати тижня, коли б вони не гупали у двері.

Я був наймолодший. Ма народжувала дітей так, наче вони виходили з моди, а в неї їх було вісімнадцять, з яких шестеро померли. Вісімнадцять вагітностей у віці від сім-

* Балліфермот — житловий район Західного Дубліна, що має і сучасні, і старі частини, з характерною ірландською архітектурою та культурною атмосферою.

** *Garda Siochana* — дослівно «охоронці миру», національна поліція Ірландії.

надцяти до сорока трьох років. Ми говоримо про «Книгу рекордів Гіннеса». Тато казав, що їй не варто вставати з ліжка, бо це марна трата часу. Вона сміялася з цього, ми всі сміялися, хоча й не розуміли, що тут такого кумедного. Коли молодий лікар спробував дати їй пораду щодо контрацепції, Ма глянула на нього як на гівно і сказала, що це воля Божа.

«Божа воля!»

Божа воля, аби ніхто з нас ніколи не мав і пари штанив, щоб засунути в них свою дупу.

Божа воля, щоб Санта завжди приносив поламані іграшки. Чиясь воля. Закладаюся, Бог такий самий, як і всі, і не був у Балліері. Та, якщо чесно, я не міг його звинувачувати.

Було до нестями важко.

Мене охрестили Джоном Кімблом Кілі. Кімблом — тому що моя мати думала, що він доволі суперовий актор*, а Джоном — на честь старшого брата, який помер при народженні. Але найсмішніше було те, що помер не Джон, а Джиммі. Тож у нас з'явилися два Джони, і я став Джонсером. Ну, я був би в ахуї, якби мене кликали Кімблом.

Ма дала дивні імена всім нам. Відомі співаки, кінозірки, біблійні імена, та байдуже, звідки ті імена бралися. Кажуть, деякі жінки їдять щось дивне під час вагітності. Сестра Томмі Ґормлі їла вугілля, коли була вагітною, а моя Ма вигадувала імена.

Гадаю, життя Ма було доволі нудним, адже вона вагітніла роки поспіль. Їй треба було чимось урізноманітнити свої дні, тож вона придумувала дивні імена. А може, це був її спосіб

* Йдеться про Джонатана Кімбла «Дж. К.» Сіммонса — американського актора. Прославився ролями у фантастичній трилогії Сема Реймі «Людина-павук» та драмі «Одержимість».

помститися за ті пологові муки, через які їй доводилося проходити. Втім, я знаю лиш, що в нас були найдивніші імена в Баллієрі. У нас була Мерилін — на честь Монро, Ава — на честь Гарднер* і Елвіс — на честь Преслі. Був Лука з Біблії та Гестон** — на честь актора з «Бен-Гура». У нас була пара, якій пощастило: Бетті — на честь Девіса, і Боббі — на честь Кеннеді. Але, Господи, про що вона думала з Белом (Лугоші)*** і Рудольфом, який був великим коханцем, хоча роками ми думали, що це на честь довбаного червононосого північного оленя. Тож, гадаю, нам із Вейном у певному сенсі пощастило.

Можливо, самому Богу хотілося, щоби Борис, Грета, Тобі, Фанта, Дев і Вінстон умерли, а не носили ці дурні імена все їхнє життя.

Єдине пристойне ім'я мала Рита, та й то лише тому, що моя Ма вважала, що дитина — викапана Рита з «Вулиці Коронації».

Отже, дванадцять дітей (чотири дівчинки і восьмеро хлопчиків — від новонароджених до двадцяти років), старий пердун, який пропивав кожную нову копійку (а Бог свідок, їх було зовсім не багато), і наша Ма. І всі ми під одним дахом, у маленькому брудному будиночку з трьома спальнями в забутих богом бетонних джунглях.

Як я вже казав, часи були важкі.

* Ава Лавінія Гарднер — американська акторка, одна з найяскравіших зірок Голлівуду 1940-1950-х років.

** Тут йдеться про Чарлтона Гестона — американського актора, лауреата премії «Оскар» (1959), якого сім разів обирали президентом Гільдії кіноакторів і який довгий час був головою Американського інституту кіно. Грав переважно мужніх і героїчних персонажів.

*** Бела Лугоші — американський актор угорського походження. Найвідоміший виконанням ролі графа Дракули в однойменній бродвейській постановці 1927 року і фільмі, що вийшов за нею.

Я випросталася, прибрала руку Джонсера геть від своїх трусиків, неначе мені бридко, хоча тільки й жадала, щоб його рука залишалася там. О боже, я мусила визнати, що кохала цього чоловіка більше за життя. Хоча про кохання було легко забути, коли він приходив п'яний як чіп, провівши пів ночі в пабі. Та однаково життя без нього було би ніяким.

Чорт, мені знадобилося стільки часу, щоб завоювати його, а тепер я лиш могла стояти й дивитися на якогось виродка, який ось-ось знесе його довбешку. Я була безсила, заціпеніла від страху, не могла навіть крикнути. Я, Джекі Кларк, яка не могла втримати язика за зубами, щоб не встрявати в суперечки. Галаслива дівка з Кіммейдж-роуд, балакуча Кларк, стара криклива Джекі — стояла мовчки, як довбана корова. Це ж єдиний раз, коли б Джонсер не заперечував, щоб мене почули сусіди, а я тупо заклала на місці. Чоловік, на якого я чекала п'ятнадцять років, чоловік, з яким хотіла бути за всяку ціну, лежав на дивані у моїй вітальні перед дулом обріза, спрямованим йому в голову, а я могла лиш спостерігати.

Мої думки стрибали від Джонсера до виродка, який над ним стояв, і я тільки й міркувала, що десь бачила його раніше. Ніби це мало значення, ніби якщо я звернуся до нього, запитаю: «Чи не зустрічалися ми з тобою в тому-то

й тому-то пабі?» або «Чи не танцювала я з тобою в день дитячих виплат у Ембанкменті?», він покладе рушницю, візьме пиво й забуде, що хотів покрити шпалери мізками Джонсера.

Я глянула на Джонсера. Він аніскілечки не стривожився, на його обличчі досі був той самий вираз контролю, ніби він сам усе це спланував. Цього разу мені захотілося, щоб Джонсер забув, який він жорсткий. Цього разу я хотіла, щоб він запанікував, обісрався і благав цього виродка пощадити його.

Але у глибині душі я знала, що він цього не зробить. Джонсер відійде з посмішкою, тією самою посмішкою, яка зводила мене з розуму всі ці роки.

Невігластво — це блаженство.

Якби ми пізнали щось інше, то повстали би. Ми би об'єдналися — всі сорок тисяч. Схопили б кожен лопату, кожен молоток, кожен ніж і виделку — все, що можна було би використати як зброю, і пішли б на штурм Урядових Будівель та захопили би владу. Ми би повісили цих виродків на тоненьких деревцях, що оточували наш жалюгідний дитячий майданчик, спаплюжений битим склом. Клята сволота.

Тато казав, що політик наближався до Баллієра в єдиному випадку: шукаючи голосів виборців. І мав рацію. Вони підходили до воріт, і видно було, як вагалися, перш ніж увійти. Якби це не було аж так помітно, вони би натягли рукавички, щоб не торкатися нас голими руками. Ми бачили, як їхні обличчя кривилися від огиди, коли вони потискали нам руки. Одного разу Ма запросила двох із них увійти, і ті з увічливості погодилися. То була якась пихата дівка й дорого вбраний дід, у модному костюмі-трійці й кашеміровому пальті. Він намагався говорити як один із нас, як типовий дублінський пацан, але від того ще більше скидався на довбану жабу Керміта*.

* Жабеня Керміт — найвідоміша з ляльок Маппет, яких створив американський лялькар Джим Генсон..

Ма зробила це навмисно, щоб ознайомити їх із нашим способом життя, показати, з чим вони насправді мають справу. Вона ніколи не зізнавалася, але думаю, що вони з Та усе це спланували. Перш ніж парочка змогла відмовити, Ма подала їм обом чай, та самі чашки перед тим витягнула з купи брудного посуду, постійно наваленої в раковині. Ви би зразу помітили, як кров відринула від їхніх облич. Ма посадила мене дівчині на коліна, мовивши, що я ж дитина. Мені було п'ять, і сморід від мене линував аж до небес. Це був вечір купання, та я був останнім у черзі. Навіть після купання неможливо було відчуття й децицію свіжості, адже воду ніколи не міняли, просто після кожної другої особи наливали ще один повний чайник. Здебільшого я виходив з води ще бруднішим, ніж був до того.

Чоловік запитав, чи тато вдома, і Ма на весь голос вигукнула його ім'я, а потім увічливо повернулася до політика й пояснила, що Та приймає ванну. Ванною була велика стала діжа, яку ставили посеред кухні. Тато вийшов, як завжди, без жодної одежі. І от він стоїть із голою сракою, а його «флейта» звисає прямо перед обличчям цієї засоромленої дівчини. Навряд чи вона раніше взагалі бачила «флейту», бо хай як намагалася відвести погляд, та все одно позирала. Навіть коли вони нас покидали, Та стояв голяка біля входних дверей і махав їм рукою. Тоді ми їх бачили востаннє.

Тато все одно ніколи не голосував, казав, що це марна трата часу. Хто б там не був при владі, у Балліері не відбувалося жодних змін. Говорили, що кожна п'ята дублінська сім'я безробітна, тож, мабуть, існувала якась частина Дубліна, де всі працювали, тому що ніхто з нас, наших сусідів чи жителів нашої вулиці не мав анінайменшої можливості заробити на прожиття.

Я був чудовим грабіжником.

Старші діти ненавиділи брати мене з собою до магазину. Було соромно ходити зі старим возиком, який бачив кращі часи ще до того, як перекочував у наш дім. Тепер, після сімох жирних дітей, ця триколісна загроза для суспільства здійснювала щонайменше чотири щоденні поїздки до супермаркету «Слон». Хоч-не-хоч, але вони мусили туди йти і брати мене з собою, бо, якщо відмовлялися, я репетував мов навіжений, тож Ма потім захуярила би їх до смерті.

Мене ці походи дуже тішили, адже вони так соромилися, що мчали дорогою з шаленою швидкістю, входячи в повороти так, наче їхні зади палали вогнем. Для мене у возику це було схоже на катання на американських гірках, тож я ледь не обсирався від страху, але це було чудово. Їм не дозволяли завозити візок усередину магазину, бо охоронець вважав, що вони ховатимуть у нього крадені речі. Тож мене, геть задиханого, залишали біля каси в похиленому старому візочку. «Слон» був гігантським. Будівля нагадувала величезний склад із нескінченними полицями, заповненими чудовими барвистими товарами. Але що нам із того, ми завжди отримували дешеві гнітючі продукти. Я сидів там, прямо біля солодошів, і, поки охоронець обходив кожен сантиметр магазину за моїми